

Idrettslaget som helseprodusent

Eivind Å. Skille

Høgskolen i Hedmark

Disposisjon

- Litt generelt om idrettens verdi og mening
- Litt om studien
- Resultater
- Diskusjon
 - Helsepolitikk
 - Idrettslagenes praksis
- Konklusjon

Idrettens verdi og mening

- Idrettens verdier
 - Idrettsmeldingen
 - Egenverdi: opplevelse, glede og mestring
 - Nytteverdi: helse, identitet og tilhørighet
- Meningen med idrett
 - Individdata
 - Gøy
 - Sosialt
 - Helse/overskudd
 - Konkurransen
 - Selvtillit/identitet
 - Utseende/kropp

Metode

- Case studier av tre idrettslag
 - Fotballklubb
 - Skiklubb
 - Fleridrettslag
- Metoder
 - Dokumentanalyser
 - Observasjon
 - Intervjuer (16 informanter)

Resultater

- Dokumenter
 - Primært fokus på det sportslige; utvikling av spillere, utdanning av trenere.
- Observasjon
 - Diskusjon om hvilket fokus man skal ha – topp versus bredde
 - Utvikling av en modell for sportslig utvikling - fra de yngste lagene (6-7-åringene) til senior/A-lagsnivå

Resultater intervjuer – generelt

- Tilby idrett:
 - *'Det er å sørge for at befolkningen har et idrettslig tilbud'.*
- Både opp og bredde:
 - *'Det er (det vi trenger å bli gode på) spillerutvikling i balanse med breddefotball'.*
- Gøy og sosialt:
 - *'Jeg er jo opptatt av at spillerne skal få lov til å være med i noe de synes er gøy og artig. ... Altså, opplevelsen av å ha det gøy sammen med andre'.*
- Tillit og trygghet:
 - *'Og jeg er jo veldig opptatt av tillitt. ... At ungene føler seg trygge'.*
- Integrering og fellesskap:
 - *'Idrettslaget kan bidra på veldig mange måter når det gjelder å integrere befolkningen mot hverandre, med hverandre, dra i samme retning, samhold, følelsen av å gjøre ting sammen for fellesskapet. Det er fellesskapsfølelsen jeg er ute etter her'.*
- Etablering av aktivitetsvaner:
 - *'Men hvis jeg snakker generelt om idretten og hva jeg ønsker at den måtte være, så er jeg helt overbevist om at det du tilegner deg i tiårs ... og i femten års alderen, det tar du med deg ... i livet ditt senere'.*
- Samfunnsverdi og helse:
 - *'Og vi mener at det er riktig at det vi bedriver har en verdi for befolkningen. Vi mener at vi påvirker ungdommen til å gi dem noen sunne vaner, og ikke bare spille fotball. Men det er sunt å spille fotball'.*

Resultater intervjuer – folkehelse

- *'... hvis man ser utover det personlige, så er jo idrett en veldig viktig ting for alle i forhold til folkehelse. Det er jo veldig viktig. ... i folkehelse ligger det jo så mye da. Å holde barn og unge, kanskje spesielt, unna en del miljøer de ikke må rote seg borti. Få heller muligheter til å bruke kroppen, spesielt i dag'.*

Resultater intervjuer – 'pakken'

- *'Det [idrettslaget] skal være et sted hvor unger kan få gode verdier, holdninger, noe mer enn bare å kunne de der tekniske fotballferdighetene. ... Det vil si, vi skal utvikle det hele mennesket ... Og ikke minst så skal det gi ungene en positiv erfaring videre i livet. ... Mye av min motivasjon er at det skal gi de en god oppvekst i forhold til opplevelser.'*
- *'Det er å holde ungdom innenfor organisert idrett så de ikke gjør andre ting.'*
- *'Og så er det viktig å være en del av noe, ha en rot i et eller annet ... og holde unge borte fra gata.'*
- *'... det trengs en hel landsby for å oppfostre et barn. ... Altså, dette er jo en del av en oppvekst. ... man driver jo ikke barneidrett for at de skal vinne alle turneringer.'*

Resultater intervjuer – det sportslige

- *'Og så er det, det at vi bruker så mye tid til å snu opp-ned på vår egen hverdag, at det å være eksternt orientert ikke har vært fokus i det hele tatt. Det har vært internt orientert. Så jeg har brukt nesten hele den tiden jeg har til disposisjon på fritida, til å være internt orientert'*

Resultater intervjuer – dokumenter og observasjon

- Interne anliggender \approx det sportslige
- Det sportslige \Rightarrow konsekvenser for folkehelse (uten at ledere i idrettslaget nødvendigvis reflekterer over denne sammenhengen):
 - Idrettslagets diskusjon om topp og bredde \Rightarrow
 - beslutninger og prioriteringer for idrettslagets aktivitetstilbud \Rightarrow
 - hvordan det benyttes av befolkningen \Rightarrow
 - fysiske aktivitet påvirker folkehelsen.

Diskusjon

- To teoretiske tilnærminger:
 - Politiske styringsverktøy versus
 - Idrettens konvensjoner

Politiske verktøy

- Et politisk verktøy er en 'identifiable method through which collective action is structured to address a public problem' (Salamon 2002: 19).
- Tre slike i norsk idrettspolitik (Seippel, 2005, 2006):
 - offentlig informasjon,
 - generelle tilskudd, og
 - kontrakter.

Konvensjoner

- Konvensjoner er mekanismer som regulerer praksis.
- Idrettens primære konvensjon er konkurranse
 - Selve konkurransen
 - Forberedelse til konkurransen

Konklusjon 1

- De politiske verktøy er upresise og indirekte.
 - Målene er vide og midlene er oftest generelle tilskudd, som skal forvaltes gjennom mange ledd
 - Verktøyene gir derfor liten grad av mulighet for styring
 - De danner politikk har liten makt over de som implementerer idrett.

Konklusjon 2

- Idrettslagene kjennetegnes ved
 - Konkurranserorientering
 - Frivillige
 - Idrettslagets ressursgrunnlag er altså basert på personer i nærmiljøet, og ikke på subsidier fra sentralt hold, verken fra det offentlige eller fra NIF-systemet

Konklusjon 3

- Samsvaret mellom den sentralt dannede idrettspolitik og den lokalt implementerte idrettspraksis
 - Ikke fordi de sentrale aktører har politiske verktøy som styrer aktiviteten til de lokale aktører
 - Både de som danner politikk og de som implementerer idrett, tror på de samme mytene (ideer om god oppdragelse og sunne vaner)
 - Det er ikke unikt for de som driver med idrettspolitik og idrett i praksis

Konklusjon 4

- Det finnes unntak til de generelle utsagn som er presentert i punktene 1-3
 - For eksempel Storbyprosjektet.

